

Jongunjoen Melontareittiselostus 70 km Jonkerin järveltä Nurmijärven

kylälle. Kosken nimen jälkeen merkitty kosken pituus/putouskorkeus ja koskiluokitus tulvalla/korkealla vedellä.

Lisäksi maininnat lähimmistä metsäautoteistä onnettomuuden sattuessa – ei normaaleja aloitus- ja lopetuspaikkoja.

Jonkerijärvi hieno lähes 15 km pitkä erämaajärvi, jossa runsaasti saaria. Useita mahdollisia melonnan aloituspaikkoja. Järven koilliskolkassa Stolbovan rauhan rajamerkki Jonkerin kivi.

Jonkerijärven aloituspaikka Kota, yöpymissuoja, nuotiopaikka, kuivakäymälä, veneluiska, laituri ja varasto-/polttopuusuojat sekä kanootin säilytystelineet. Huom! Autojen pitkäaikainen pysäköinti mieluiten Lieksantien P-paikalla, koska aloituspaikka on ahdas ja vilkkaassa käytössä. Järveltä lähdetessä pohjapadon ja vanhan säännöstelypadon virtauksista saa ensituntumaa koskiin. 70 km:n matkalla Nurmijärven kylälle on n. 50 koski- ja virtapaikkaa. **lat: 63° 50' 49.5180" lon: 29° 50' 28.9440"**

0,4 km Siltakoski 70/1,0 m I

0,5 km Siltakosken silta. Vanha aloituspaikka valtatie sillan vierellä vasemmalla. Suuri tielaitoksen pysäköintialue ja kuivakäymälä.

1 km Myllykoski 150/1,5 m I. Kosken jälkeen reitti vasemmalle, sitten oikealle ja taas vasemmalle.

2,6 km Alannejärven tammi (uittoaikainen säännöstelypato). Laskettava vasemmanpuoleisesta patoaukosta varoen pohjalavaa, joka matalan veden aikana saattaa olla este matkanteolle. **Alanteen sahi.**

2,9 km Vääräkoski 150/2 m I

3,5 km Rajakoski 180/2 m I. Hyvin kivinen ja kaartaa voimakkaasti oikealle. Kalastuskunnan raja. Tästä eteenpäin Villin Pohjolan kalastuslupa Saarivirralla saakka n. 50 km.

4 km Kangaskoski 160/1,9 m I+. * Ennakkotarkastettava. Kosken alkupäässä melkoinen putous, joka laskettavissa oikeasta reunasta. Kosken jälkeen Pieni Kangasjärvellä reitti suoraan etelään ja kaartaa lopussa oikealle. *Pienen Kangasjärven pohjoispäästä länteen metsäautotien päähän 300 m.*

5 km Välisahi 90/0,3 m I **Kangasjärvi.** *Kangasjärven pohjoispäästä länteen metsäautotien pää 200 m*

6 km Kangasjärven laavu järven eteläpäässä vasemmalla ennen tammea. Tulipaikka, laavu ja kuivakäymälä. *Merkitty polku levähdyspaikalta itään - metsäautotien pää 400 m.* **lat: 63° 48' 48.8640" lon: 29° 47' 41.6340"**

6,5 km Tammikoski 100/1,9 m I. Tammi (uittoaikainen säännöstelypato) on laskettava vasemmanpuoleisesta aukosta. Patokynnys ja sen alapuolella olevat kivilohkareet voivat olla esteenä matalan veden aikana. Koski on tammen jälkeen kivinen. Patikointipolku **Jonkerinsalon luonnonsuojelualueelle** yli tammen.

7 km Kalliokoski 550/7 m II. * Ennakkotarkastettava! Koski on kivikkoisen ja kiivas. Tulvalla aukkopeite ja/tai lisäkellukkeet välttämättömät. Ohitusreitti vasemmalla rannalla.

8 km Jokipolvenkoski 750/6 m I. Vauhdikas, helppo ja lopussa voimakkaasti oikealle kaartuva koski.

9 km Suolakoski 140/2,2 m I. Kosken niskalla **Peuranpolun** kävelysilta ja lopussa keskellä kivi. Kosken alla oikealta Suolajoki Jongunjokeen. *Alasuvannosta länteen metsäautotie 550 m.*

9,5 km Siltakoski 600/3,2 m I. **Siltakosken kotus** 100 m ennen kosken loppua vasemmalla. Kotus eli kaksipuolinen laavu, nuotiopaikka ja kuivakäymälä. *Polku itään metsäautotien päähän 750 m.*

10 km Sahi 160/0,5 m I

11 km Hiidenportin niskakoski 120/0,5 m I. Korkealla vedellä yhtenä koskena Hiidenportin kanssa.

11 km Hiidenportti 350/5 m II – II+ (Tulvalla). * Ennakkotarkastettava! Kiivas ja alkumatkastaan jyrkkä kalliokanjonissa kulkeva koski. Kävelysilta kosken yli. Ohitusreitti oikealta rannalta koko kosken matkan tai vasemmalta jatkaen melontaa kävelysillan jälkeen. Kosken alla vasemmalla huollettu taukopaikka – nuotio, halkovaja ja vessa. *Sillalta polku itään 600 m metsäautotielle.* **lat: 63° 47' 28.0740" lon: 29° 48' 46.0080"**

12 km Tuomikoski 250/1,2 m I

13 km Raatteenkoski 200 + 350/5 m I. Alemman lopussa kiviä.

16 km Siltakoski 250/1,8 m I. Kuhmo – Lieksa maantien silta ylittää kosken. **Teljon vesillelaskupaikka**, oikealla, ruokailukatko, nuotiopaikka, kuivakäymälä ja parkkialue. Tästä pohjoiseen **Petranpolku** ja etelään **Karhunpolku** – joen itäpuolta. Karhunpolku kulkee jokivartta 37 km käyttäen samoja taukopaikkoja.
lat: 63° 45' 47.8500" lon: 29° 52' 12.0900"

18 km Kainuun (Kuhmon) – Pohjois-Karjalan (Lieksan) raja juuri ennen joessa olevaa pientä saarta.

18,5 km Joki-Teljo, jokiuoma etuvasemmalla.

19 km Teljonvirta

19,5 km Teljokoski 150/1,5 m I

20 km Pässipyörteenkoski 150/1,5 m I. * Ennakkotarkastettava. Alussa puolen metrin putous, johon päävirta lähtee vasemmasta reunasta ja sen jälkeen kivi oikeassa reunassa.

20,5 km Ylempi Otrskoski 250/2 m I. Vasemmalle kaartava, hauska ja vauhdikas koski.

21 km Otrskoski 150/1,5 m I Kosken loppu kivikkoinen ja vähällä vedellä kosken lopussa vain kapea kanootin mentävä väylä **aivan oikeassa reunassa! Otrsojen autiotupa** heti suvannossa vasemmalla. Majoitustilaa 15-20 henk., sauna, nuotiopaikka, kuivakäymälä.

Autiotuvalta polku itään metsäautotielle 500 m. lat: 63° 44' 19.9680" lon: 29° 55' 25.9440".

Joen länsipuolella metsäautotie 200 m. lat: 63° 44' 0.9120" lon: 29° 54' 51.8460".

Otrsojoki, josta rajavyöhykkeeltä melottavissa n. 5 km yhtyy tässä Jongunjokeen vasemmalta.

22 km Ylimmäinen Viharinkoski 200/2,1 m I

22,5 km Viharinkoski 100/1,2 m I

23 km Myllykoski 80/1,2 m I. Koski on aivan lopussa kivinen.

Viharinkosken laavu itärannan kalliolla 100 m kosken jälkeen. Laavu, tulipaikka, lähde ja kuivakäymälä.
Polkua itään tielle 250 m.

24 km Saarikoski 280/2,6 m I. Vauhdikas alussa kivinen koski, jossa jyrkkä mutka vasemmalle.

Saarikosken alussahi 150/0,6 m I. *Suvannosta itään metsäautotielle 50 m.*

24,5 km Orikoski 150/2,1 m I. Kivinen aloitus, jonka jälkeen isohkoja aaltoja.

25 km Vääräkosket 40+80/1,5 m I. Ylempi koski kivinen ja päävirta kaartaa oikeaan reunaan. Alempi koski kiivasvauhtinen ja siinä iso kivi vasemmassa reunassa. Kiven jälkeen isoja aaltoja ja aivan lopussa selvä päävirran ja akanvirran raja – ihanteellinen paikka harjoitella koskimelonnän hienouksia.

25,5 km Ala-vääräkosket 20 + 40 + 30 + 70/1,5 m I. Helppoja ja nimensä mukaisia mutkaisia koskia.

26 km Koski 20/0,2 m I Vähällä vedellä kivinen.

27,5 km Koski 10/0,1 m I Matala ja kivinen ´nikara`.

28 km Aittokoski 400/4,4 m II * Ennakkotarkastettava. Vauhdikas koski, josta yli Valamantien maantiesilta. Koskessa isoja kiviä ennen siltaa. Matalalla vedellä erittäin kivinen. Ohitusreitti vasemmalla rannalla.

Aittokosken tauko- ja vesillelaskupaikka suvannossa vasemmalla. lat: 63° 41' 30.8460" lon: 29° 54' 57.5280"
Pysäköintialue, kotus, nuotiopaikka, kuivakäymälä.

Huom. Joen toisella puolen oleva Aittokosken ent. varaustupa ja sauna yksityiskäytössä – ei vuokrattavissa.

35 km Laani. Rantautumispaikka oikealla – ei leirytymiseen. *Metsäautotie tulee rantatöyräälle.*

37 km Valamanjoki yhtyy Jongunjokeen vasemmalta. **Valamanjoen Autiotupa** 500 m jokea ylävirtaan. 6 henkilön tupa (ent. rantasauna), nuotiopaikka, kuivakäymälä. **Valamanjoki melottavissa 20 km lähtien rajavyöhykkeen reunalta. Kts. Valamanjoen Melontareitti**

37,5 km Valamankosket 25+25/1 m I – **Huom. 2 pientä koskea peräkkäin.**

45,6 km Pälvekosken kotus ennen koskea oikealla. Kotus, nuotiopaikka, kuivakäymälä. Pälvekosken ylitse on riippusilta, jota pitkin pääsee Pälvelammin aarni- ja soidensuojelualueelle ja yhdyspolulle **Karhunpolulle** riippusillan jälkeen heti oikealle 2 km. *Metsäautotie sillalle ja kotukselle. lat: 63° 37' 23.4060" lon: 29° 58' 10.9260"*

46 km Pälvekoski 170/2,3 m I

50 km Töhiseväkoski 60/0,9 m I

Huom. Vältä rantautumista joen molemmille puolin tästä eteenpäin – yksityisten maita.

51,5 km Ylempi Kaksinkantajankoski 190/2,3 m I. Alaosassa oikeassa reunassa pieni pudotus.
Kosken niskalla idässä Kontion talo, jonne tieyhteys.

52 km Alempi Kaksinkantajankoski 160/2m II. Kosken lopussa suuret aallot, joiden vasemmalla puolella isoja kiviä.

53 km Laklajoen laavu Jongunjoen ja Laklajoen liittymässä vasemmalla. Laavu, nuotiopaikka, kuivakäymälä.
Karhunpolkua itään 600 m pääsee autolla. lat: 63° 36' 7.4220" lon: 30° 0' 45.8340"

Karhunkaataja Väinö Heikkisen talolle levähdyspaikalta Laklajoen sillan yli oransseilla täplillä merkittyä Karhunpolkua pitkin 1 km. Karhunkaatarinoita, täytettyjä eläimiä ja karhunkallokokoelma. 2 kpl majoitusaittoja ja sauna. Puh. 040 410 0088/Juha. Varaa palvelut ennakkoon. Lähdekaivo tien varrella 300 m ennen taloa vasemmalla.

53,5 km Kellovirta 50/0,5 m I

54 km Saarivirta. Jonkerin Rajakoskesta alkanut Metsähallituksen/Villin Pohjolan kalastuslupa-alue päättyy.

60 km Hanikanvirta

61 km Häänijoki vasemmalta. **Särkkjärveltä alkaen 35 km. Kts. Häänijoen Melontareitti**

62 km Viitakosken nuotiopaikka. Rantautuminen oikealla jyrkässä törmässä vähän ennen koskea. Nuotiopaikka, kuivakäymälä ja autojen parkkipaikka. **Huom.** Nuotiopaikan vieritse kulkee autotie yksityiselle kesämökille – älä tuki väylää.

62 km Viitakoski 180/2,6 m II. * Ennakkotarkastettava. Runsasvetinen ja vauhdikas koski kaartaa voimakkaasti vasemmalle. Maantiesilta ylittää kosken niskalta. Suvannossa vasemmalla olevalta **yksityisten omistamalta laiturilta** (vanha aloitus- ja lopetuspaikka) vielä 200 m alaspäin **uusi aloitus- ja lopetuspaikka** (ei nuotiopaikkaa, leiriytymistä eikä autojen parkkipaikkaa) lat: 63° 33' 35.0700" lon: 30° 0' 51.5340".

Viitakosken jälkeinen maisema on maaseutualuetta lehtipuineen ja peltoineen. Joki lipuu leveänä ja syvänä Nurmijärven kylälle – **Viitakosken alapuoliselta rantautumispaikalta Nurmijärvelle 7,5 km.**

69 km Puuruujokea pitkin vasemmalle vastavirtaan Jongunjoen Matkailuun 2 km. Ennakkovarauksesta sauna-, ruoka, ja majoituspalvelut, puh. 0400 949 215.

Nurmijärven vesillelaskupaikka maantiesillan jälkeen oikealla rannalla. Nuotiopaikka, infotaulu, ruokailukatos sekä kuivakäymälät ja P-paikka.

ERÄSTELY Canoe & Outdoors vasemmalla rannalla, puh 0400 271 581/Arto tai 0400 916 470/Päivi.

Ennakkovarauksesta rantasauna-, ruoka-, majoitus. Myös melontavälineiden vuokraus- ja kuljetuspalvelut, opastus, koulutus ja erilaiset retket. lat: 63° 31' 44.0760" lon: 30° 00.00"

Melontareitti jatkuu ympyräreittinä - Pankasaaren melontareitti 80 km.

Tai voit jatkaa Pankajärveltä edelleen kahden voimalaitoksen ohitse Lieksanjokea Pieliselle.

Lieksanjokea rajavyöhykkeeltä tänne Nurmijärvelle 90 km. Kts. Lieksanjoen Melontareitti.

Maanteitse Kahvila Annukkalle 1000 m ja Jongunjoen Matkailuun 2,5 km.

JOKAMIEHEN OIKEUDET LUONNOSSA. Luonnossa liikkumisen vapaus edellyttää tiettyjen sääntöjen noudattamista. Luonnossa liikkujilla on runsaasti oikeuksia, jotka sallivat luonnosta nauttimisen, sekä liikkumisen ja oleskelun toisen mailla ja vesillä. Nämä oikeudet ja velvollisuudet ovat osa pohjoismaista elämäntapaa. Jokiretkelijä saa liikkua vesillä aiheuttamatta tarpeetonta häiritsemistä. Sallittua on myös uiminen, peseytyminen ja veden muu käyttö, sekä tilapäinen ankkuroituminen. Ranta-alueita voi käyttää lyhytaikaiseen maihinnousuun ja leiriytymiseen. Asuntojen pihapiirit ja kesämökkien rannat on syytä kuitenkin ohittaa ja etsiä oma rauhallinen paikka. Teltan ja leirin pystyttäminen päiväksi tai pariiksi kuuluu jokamiehen oikeuksiin. Edellytyksenä on, ettei maanomistajalle tai sen haltijalle aiheudu vahinkoa, haittaa tai häiriötä. Avotulen teko ilman maanomistajan lupaa on aina kielletty, paitsi sitä varten merkityillä nuotiopaikoilla. Metsäpalovaroituksen aikana tulta ei saa sytyttää lainkaan. Tunnollinen retkeilijä kuljettaa mukanaan retkikeitintä ja välttää avotulen riskit. Matkaa jatkettaessa on aina varmistettava, että tuli on täysin sammunut ja paikka on jäänyt muutenkin siistiksi. Marjastus, sienestys ja kukkien poimiminen on yleensä sallittua. Kalastaa ja metsästä ei saa ilman asianmukaisia lupia.

Roskaaminen ja jätteiden heittäminen luontoon on kielletty. Nuotiossa voi polttaa palavan jätteen ja viedä muut roskat nuotiopaikkojen läheisyydessä oleviin jäteastioihin. Hyvä tapa on korjata paitsi omat jälkensä, huolehtia myös yleisestä luonnonsiisteydestä.

Koskiluokitukset

Suomessa noudatetaan kansainvälistä koskiluokitusta. Tosin luokituksessa on syntynyt kansallisia eroja, eli amerikkalainen, norjalainen ja suomalainen kolmosen koski eivät vastaa toisiaan. Luokitus ei ole tasavälinen, vaan logaritminen. Aina seuraavaan luokkaan edetessä vaikeusaste kaksinkertaistuu.

Koskiluokat

Kosket luokitellaan kuuteen vaikeusluokkaan (I...VI) ja mahdolliseen (X). Jo I luokassakin täytyy muistaa, että koskessa on aina tietty perusvaarallisuus. Erämaassa, jossa avun saaminen on vaikeaa pitkän matkan takia, kannattaa jokaisen kosken luokkaa korottaa yhdellä, ennen kuin päättää sen laskemisesta.

Luokka I: helppo

Reitti on leveä ja näkyy kanootista hyvin. Helppoja esteitä ja pientä aallokkoa. Eskimon teko ei ole vaarallista, eikä uiminen. Sopii aloittelijoille, eikä vaadi koskikalustoa. Valtaosa Suomen koskista.

Luokka II: vaikeahko

Reitti on leveä, mutta katoaa välillä näkyvistä, joten kokemattomien on hyvä suorittaa tiedustelu rannalta. Aallokkoa ja pieniä stoppareita ja könkäitä, mutta helposti melottavissa. Akanvirtoja. Eskimo yleensä helppo, eikä uiminenkaan aiheuta kuin mustelmia.

Luokka III: vaikea

Reitti ei näy kunnolla meloessa, joten tiedustelu rannalta on tarpeen. Reitti on mutkikas ja vaatii taitoa. Aallokko on korkeaa ja kaatuu avokanoottiin sisälle, joten on käytettävä ilmapusseja. Retkikajakilla ei oikein pärjää, täytyisi olla koskikajakki, etenkin stoppareissa ja akanvirroissa. Uiminen ei vielä vaarallista, ja pelastaminen on helppoa. Tosin pelastuspartiot kannattaa järjestää etukäteen. Ei sovi kokemattomille.

Luokat IV - VI: kokeneille

Näissä luokissa on yhä kiristyviä vaatimuksia kokeneille melojille. Melominen vaatii vakavaa asianharrastusta ja erikoiskalustoa.

Luokittelemattomat kosket

Virtaavissa vesissä on runsaasti luokittelemattomia virtapaikkoja. Se ei tarkoita sitä, etteivätkö ne voisi aiheuttaa vaaratilanteita. Tyypillisiä luokittelemattomia kohtia ovat pienet kosket, pyörteet, nivat ja sahät. Varsinkin voimakkaasti virtaavissa vesissä voimakkaat pyörteet ovat aiheuttaneet monen kanootin kaatumisen. Mela menee pyörteen voimasta arvaamatta kanootin alle tai tasapaino muuten horjuu kanootin äkillisesti kääntyessä pyörteen voimasta.

Kosken luokittaminen

Koski luokitellaan jokea alaspäin mahdollisimman turvallista ja helppoa reittiä pitkin. Kosken luokka ilmoitetaan aina reitin pahimman kohdan mukaisesti. Ne kosken kohdat, joihin selvästi ei voi mennä tahtomattaan, voivat olla luokitukseltaan korkeampiakin, mutta eivät vaikuta kosken luokitukseen, vaan mainitaan erikseen.

Koskiluokitus on monimutkainen monesta muuttujasta ja tekijästä eri painotuksin muodostuva kokonaisuus. Mikäli koskessa on huomattava kivi, pieni saari tai muu selvä jakaja, voidaan koski jakaa vasempaan ja oikeaan haaraan ja luokitella molemmat puolet erikseen. Luokkien lisäksi voidaan käyttää myös + ja – -merkkejä kertomaan, onko koski luokassaan vaikea vai helppo. Korkeasta luokituksesta huolimatta voi koskessa olla lähes tasainen, helppo "rosvoreitti", josta selviää huolellisen ennakkotutkimuksen avulla. Kokemattoman melojan on syytä tutkia kosket etukäteen II luokasta alkaen.

Koskiluokituksen muuttuessa veden korkeusvaihtelun ja virtaaman mukaan, voidaan luokitus ilmoittaa myös vaihtelevaksi II–III. Huipputulvalla ja poikkeuksellisissa tilanteissa voi luokan jäljessä olla tarkennus myös suluissa II (III). Suluissa olevasta luokasta kerrotaan tarkemmin sanallisesti luokituksen yhteydessä.

Sanallisessa selvityksessä kerrotaan myös muista tekijöistä kuten padoista, silloista ja vajereista.

Yksittäisiä, usein keinotekoisia vaarapaikkoja merkitään yhdestä kolmeen huutomerkillä. Huutomerkit ilmaisevat vaaraan joutumisen todennäköisyyttä ja seurausten vakavuutta:

! vaarallinen paikka

!! epäonnistumisen riski ja seuraukset on kaikkien otettava hyvin vakavasti

!!! hengenvaarallinen paikka, vaaratilanteen välttäminen on huippumelojallekin hyvin vaikeaa

Usein kerrotaan myös kosken pituus ja pudotuskorkeus. Lyhyellä matkalla paljon pudotusta kertoo jo suoraan, että koskesta löytyy korkeastikin luokiteltuja kohtia. Jotkut paikat vaikeutuvat veden vähetessä ja toiset taas helpottuvat. Luokitusta ilmoitettaessa olisikin hyvä aina tarkistaa luokitusajankohta, vedenkorkeus ja luokituksen jälkeen tapahtuneet muutokset.

Veden virtaama Jongunjoessa:

Keskiylivirtaama	200 m ³ /s
Keskimääräinen huippuvirtaama	100 m ³ /s
Kesäajan keskivirtaama	n. 50 m ³ /s
Keskialivirtaama	5 m ³ /s